

Jaká je současná situace?

1,3 miliardy lidí (každý pátý člověk na světě) nemá přístup k elektřině. Energetika výrazně přispívá ke klimatické změně. Produkuje asi 60 % celosvětových emisí skleníkových plynů. Energie z obnovitelných zdrojů je nevyčerpatelná a čistá. Obnovitelné zdroje v současnosti tvoří 15 % globálního energetického mixu.

Co navrhují SDGs?

Všem zajistit dostupnost moderních, čistých a bezpečných energií. Do roku 2030 podstatně zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů. Propagovat úsporné návyky k šetření energiemi. Do roku 2030 celosvětově zdvojnásobit energetickou účinnost.

Krátké video o SDG 7

Fakta o obnovitelných energiích:

1,3 miliardy lidí (každý pátý člověk na Zemi) nemá přístup k elektřině. 3 miliardy lidí využívají na vaření a topení dřevo, uhlí, dřevěné uhlí a živočišný odpad. Energetika významně přispívá ke klimatické změně. Produkuje přibližně 60 % celkových celosvětových emisí skleníkových plynů. Energie z obnovitelných zdrojů – větru, vody, slunce, biomasy a geotermální energie – je nevyčerpatelná a čistá. Obnovitelné zdroje v současnosti tvoří 15 % globálního energetického mixu.

K zamyšlení:

Umíte si představit život bez elektřiny? Jaký zdroj energie bude podle vás nejrozšířenější na konci 21. století a proč?

Zdroj úvodního textu a plné znění SDG 7: www.osn.cz

Aktivita – Elektřina a život bez ní / 60 minut

(aktivita vhodná na ven/do lesa)

1. Aktivita – Otázky a odpovědi / 10 minut

Učitel/ka se dětí sedících v kruhu bude ptát na otázky, které je posléze navedou k hlavním tématům lekce – přístup k elektřině a čistotě ovzduší u nás a jinde na světě a naopak.

Mohou to být např. tyto otázky: Co uděláš, když se chceš nadechnout? Co uděláš, když jsi doma, potřebuješ něco udělat a je tma? Co uděláš, když se chceš dívat na Večerníček? Co uděláš, když se chceš umýt v teplé vodě?

Učitel/ka nekomentuje nápady dětí, jen nechá zaznít jejich názory. Na závěr aktivity shrne, na co děti přišly a zeptá se jich, jestli by je napadlo, o čem si dnes budou povídat a co budou zkoumat. Prozradí jim hlavní témata a vysvětlí, jak otázky s nimi souvisely.

2. Aktivita – Bez elektřiny / 25 minut

Pomůcky: provaz (lano), šátky na zavázání očí

Tato motivační aktivita slouží pro navození tématu bez elektřiny, tj. jak to vypadá, když si nemohu rozsvítit světlo a musím dělat věci potmě. Toto téma s dětmi učitel/ka také rozšíří do globálnějšího pojetí viz SDG č. 7 (lidé bez elektrického připojení). Učitel/ka dětem vysvětlí, že jejich úlohou bude dostat se z lesa, kde je velká tma ven. Děti budou mít zavázané oči a budou mít za úkol projít pomocí vedení sebe rukama (rukou) po laně, tj. pomocí hmatu dráhou, která bude vytvořena lany mezi stromy v úrovni pasu dětí. Lano bude nataženo mezi 4–5 stromů. Tuto aktivitu je možné provádět individuálně, nebo soutěžit štafetově ve družstvech. V tom případě zvítězí rychlejší družstvo.

3. Aktivita – Vzduch a ovzduší / 15 minut

Učitel/ka se dětí nejprve **v řízené diskuzi** bude ptát na to, co je to vzduch pomocí návodných otázek např. Jakou barvu má vzduch? Můžeme vzduch vidět? Je vzduch podle vás důležitý? Jakou má tedy pak cenu? Co by se stalo, kdyby vzduch nebyl? Jaký je vzduch v našem městě? Co všechno vzduch znečišťuje? Co by se mělo dělat pro čistější vzduch? Dětem pedagog nevysvětlujeme, že dýcháme kyslík, toto téma pro MŠ zjednodušuje.

Dále se pedagog může ptát také **pomocí hádanek** např.: Není to vidět, ale nemůžeme bez toho žít, co je to? Má to takovou sílu, že to může zbořit i dům, co je to? Není vidět, ale může být slyšet, co je to?

Hry se vzduchem – učitel/ka může realizovat některou z aktivit.

- **Bubliny:** k této aktivitě potřebuje pedagog tyto pomůcky: pěna do koupele nebo saponátový roztok, kbelík, plyšové tyčinky s drátkem. Do kbelíku dá pedagog pěnu a vodu v poměru cca 1:2 a důkladně promíchá. Děti na konci drátku udělají smyčku, kterou ponoří do vody s pěnou. Poté se se směsí zachází jako s klasickým bublifukem – děti pak pozorují, kam bubliny letí.
- **Kde je vzduch schovaný?:** Děti po třídě hledají věci, ve kterých je „uzavřený“ vzduch (balóny, nafukovací hračky, míče, lahve,...).
- **Všechno lítá co peří má:** vybere se vypravěč, ze začátku je to učitel/ka. Ostatní děti si sednou, nejlépe do tureckého sedu. Vypravěč říká: „Všechno lítá, co peří má.“ Pak si vybere nějaký předmět či zvíře a pokračuje: „letadlo lítá.“ Pokud je to zvíře či předmět, který samo o sobě opravdu dovede létat (např. pták, letadlo, drak apod.) ostatní děti zvednou ruce do výše a mávají. Pokud řekne předmět či zvíře, který létat nedovede, ostatní děti zůstanou sedět s rukama dole. Tempo vyprávění se postupně zrychluje.
- **Druhy větrů:** běh po třídě, venku v různých rychlostech dle názvu větrů – lehký vánek, větřík, vítr, vichřice apod.

4. Reflexe / 10 minut

Děti ukážou za pomoci teploměru, jak lekci hodnotí. Zvednuté ruce nad hlavu co nejvýše = lekce se mi moc líbila, ruka u pasu = nic moc, ruka u země = lekce se mi nelíbila. Pedagog s dětmi dále zopakuje, co během lekce dělaly a jestli si pamatují, jak je to s dostatkem elektřiny, např. v odlehlých afrických místech, a s ochranou ovzduší.

Autor: ADRA, o.p.s., Opravdový svět 2018